

BÜLTEN YENİ ÇEK DEFTERLERİ

Sayı: 2010/002

Tarih: 25 / 01 / 2010

Değerli müşterimiz,

Çek Yasası'nın 2'nci maddesinin 6'ncı fıkrası uyarınca çek defterlerinin baskı şeklini belirleyen esaslar Maliye Bakanlığı, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin görüşü alınarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan bir tebliğ ile belirlenmiştir.

TCMB tarafından yayımlanan **"Çek defterlerinin düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararlarının bildirilmesine ve duyurulmasına ilişkin" 2010/2 sayılı tebliğin 3'üncü maddesi** gereği çek defterleri bankalarca tacir olan ve tacir olmayan kişilere verilecek çekler ile hamiline düzenlenecek çekler açıkça ayırt edilebilecek şekilde aşağıdaki esaslara göre bastırılacaktır.

- Çek defteri, yapraklarının boyutları koçan hariç eni 76 mm, boyu 166 mm olmak üzere ve çek alanı sağ üst köşeye gelecek şekilde bastırılacaktır.
- Çek defteri yapraklarının basımında CBS-1 standardında manyetik kodlamaya imkân veren kâğıtlar kullanılması ve kullanılacak kâğıtlar organik asitler, anorganik asitler, alkaliler, klor bileşikler ve organik çözücüler ile tahrifata karşı duyarlı olacaktır.
- Çek defterlerinin her yaprağına çek numarası, çek hesap numarası, çek hesabının bulunduğu banka şubesini adı, çek hesabı sahibi gerçek kişinin adı ve soyadı, çek hesabı sahibi tüzel kişinin adı, çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişinin vergi kimlik numarası ile tüzel kişi adına çek düzenleyen kişinin adı ve soyadının yazılmasına ve imzaya imkân verecek ibareler konulacaktır.
- Tacir olan ve tacir olmayan kişilere verilecek çekler hamiline düzenlenecek çekleri açıkça ayırt edebilmek için;
 - ❖ Tacir çeklerinin zemini lacivert olarak üzerinde çerçeve içinde beyaz renkte büyük harflerle "TACİR" ibaresine yer verilecektir.
 - ❖ Hamiline düzenlenen tacir çeklerinin zemini ise kırmızı renkte olacak ve üzerinde çerçeve içinde beyaz renkte büyük harflerle, hamiline ifadesi ikinci satırda olmak üzere "TACİR HAMİLİNE" ibaresi yer alacak şekilde bastırılacaktır.
 - ❖ Tacir olmayan kişi çeklerinde zemin yeşil renkte olacaktır. Bu çekler üzerinde çerçeve içinde büyük harflerle beyaz renkte "TACİR OLMAYAN" ibaresi yer alacaktır.
 - ❖ Hamiline düzenlenen tacir olmayan kişi çeklerinde ise zemin kahverengi olacak, çek üzerinde çerçeve içinde beyaz renkte büyük harflerle, hamiline ifadesi ikinci satırda olmak üzere "TACİR OLMAYAN HAMİLİNE" ibaresi yer alacaktır. Ayrıca bu tür çekler, lehtar ismi için ayrılan kısımda "HAMİLİNE" ibaresi yer alacak şekilde bastırılacaktır.
 - ❖ Tebliğ ile belirlendiği üzere bundan böyle uygulamada çekler bir anlamda renklerine göre ayırma tabi tutulacaktır. Dolayısıyla;
 - Lacivert çekler tacir çeki,
 - Kırmızı çekler hamiline yazılı çeki,
 - Yeşil çekler tacir olmayanlarca düzenlenen çeki,
 - Kahverengi çekler tacir olmayanlarca düzenlenen hamiline çeki

ifade edecektir.

Çek yapraklarının üzerinde lehtar imzasının alınmasına imkân verecek şekilde bir ibare konulabileceği gibi bunun yerine "yukarıda imzası bulunan" ibaresi de eklenebilecektir.

Çek defterlerinin ihtiva edeceği yaprak sayısı, değerlendirme sonucu üstlenecekleri riskler de dikkate alınmak suretiyle bankalar tarafından belirlenecektir.

Merkez Bankası tarafından yayımlanan sözü edilen tebliğin 4'üncü maddesinde ifade edildiği üzere muhatap banka ibraz eden düzenleyici dışındaki hamile, süresinde ibraz edilen her bir çek yaprağı için;

Karşılığının hiç bulunmaması halinde;

- Çek bedeli 600 TL veya üzerinde ise 600 TL
- Çek bedeli 600 TL'nin altında ise çek bedelini,

Çek karşılığının kısmen bulunması halinde,

- Çek bedeli 600 TL veya altında ise çek bedelini aşmamak koşuluyla, kısmi karşılığı 600 TL'ye tamamlayacak bir miktarı,
- Çek bedeli 600 TL'nin üzerinde ise çek bedelini aşmamak koşuluyla kısmi karşılığa ilave olarak 600 TL,

ödemekle yükümlü olacaktır.

Diğer yandan sözü edilen tebliğin geçici ikinci maddesine göre 20 Ocak 2010 tarihinden önce yayımlanan tebliğlere göre bastırılan çeklerden ötürü muhatap banka, süresinde ibraz edilen çekin karşılığının bulunmaması halinde her çek yaprağı için 500 TL'ye kadar ve kısmen karşılığını bulunması halinde ise bu miktarı her çek yaprağı için 500 TL'ye tamamlayacak biçimde ödeme yapmakla yükümlü olacaktır.

5941 sayılı Çek Yasası'nın geçici birinci maddesinin ikinci fıkrası gereği olarak bankalar 1 Temmuz 2010 tarihine kadar müşterilerine yeni çek defterlerini verecekler ve ellerindeki eski çek defterlerini imha edeceklerdir.

Yukarıda yer verilen konuda ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçmenizi rica ederiz.

Yararlı olması dileğiyle, saygılarımı sunarım.

Murat KÖSEOĞLU

Serbest Muhasebeci
Mali Müşavir